

Tudod-e?

Ismeretszerző vetélkedő – 2025 ősz

Tudod-e, hogy

- ... a XX. században a magyar zeneművészet gazdagabb volt jelentős zeneszerzőkben és művekben, mint a megelőző századokban együttvéve.
- ... a XX. század kezdetén, ha róluk volt szó, a kortársak így nevezték a kor két hírneves zeneszerzőjét:
„Két csillag a magyar zene egén.”
- Az egyik **Dohnányi Ernő** volt – D.E, a másik **Weiner Leó** - W. L.
- ... Dohnányi 1. **a Zeneakadémia professzora**, valamint a
2. **Filharmónia elnöke, karnagya lett.**
- ... **Dohnányi idézett zenéje: Variációk egy gyermekdalra**

Tudod-e, hogy

- ... Weiner Leó Budapesten született 1885-ben
- ... Weiner Leó a budapesti Zeneművészeti Főiskola professzoraként a **kamarazene** tanszakon szerzett nagy hírnevet.
- ... **Weiner Leó idézett műve: Magyar népi táncok**
- ... Tudod-e. hogy Bartók Béla és Kodály Zoltán neve az egész világom egyet jelentett a magyar zenével?

Tudod-e. hogy

- ... **Bartók Béla zenei tanulmányait**
1. **Pozsonyban és a**
2. **Budapesti Zeneakadémián végezte?**

Tudod-e, hogy

- ... Bartók Béla Kodály Zoltánnal együtt **Úttörő szerepet** játszott a magyar népzene tudományos gyűjtésében.
- ... **Bartók Béla a klasszikus zene modern irányzataival** növelte a népzene elemeit.

... **Zenei melléklet: Bartók: Magyar Képek.**

Tudod-e, hogy

... Kodály Zoltán Kecskeméten született 1912-ben?

... nagyszombati diákévei után a budapesti Zeneakadémia és a budapesti bölcsészeti Egyetem hallgatója lett.

... zeneszerzőként hamar feltűnt neki, hogy külföldön a költők verseit milyen szívesen megzenésítik. Magyarországon olyan híres költők versei mint Arany János, Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel és mások remek versei pedig sajnos zene nélkül maradtak. Ez a nagyon fontos művészeti ágazat hiányzott a magyar művészet területéről. Ha most az íródeákok a művészet szó elé a zene hallgatása közben odaírják az odaillő hárombetűs műfaj megnevezését, megkapjátok, hogy melyik művészetet hiányolta Kodály Zoltán?."

Zenei melléklet: egy rövid részlet Kodály „Megkészt melódiák” című művéből.

Az eredmény: **1. Dalművészet 2. Megkészt melódiák**

... Kodály Zoltán nagyon fontosnak tartotta a gyerekek zenei nevelését. Javasatai nyomán általánosak lettek Magyarországon az iskolai ének-zene órák és országos lett a zeneiskolai oktatás is. Ez okból a gyermekkarok számára a kórusművek sokaságát írta. Ilyen gyermekkarra írt kórusműve például a Pünkösddölő című alkotása is.

Zenei melléklet: Kodály Zoltán: Pünkösddölő Gyermekkar.

... Kodály egyetemi értekezését a népdalok versformájáról írta.

Vikár Béla fonográf hengerei nemcsak Kodály, hanem Bartók figyelmét is felhívta arra, hogy a történelmileg hiteles, művészileg tökéletes népzene nem a 19. századi divatos népdalkiadványokban, hanem a falvakban kell keresni és megtalálni.

... Kodály 1905-től 1914-ig Erdély, a délvidéki Bukovina, a felvidéki Zobor vidék és a palóc táj falvait kereste fel. Bartók Bélával együtt járta az országot és ezek hatását beépítette saját műveibe. Népdalfeldolgozásai között az egyik legismertebb kórusmű a Mátrai képek.

... **Zenei melléklet: Kodály: Mátrai képek. Részlet.**

... zeneszerzőként egyik legismertebb műve a Háy János című daljáték.

Zenéből szvitet is írt Kodály.

Zenei melléklet: Háy János szvit V. tétel. Címe:

Intermezzo

... Kodály Zoltán pedagógiai munkáját egészen fiatalon a Zeneakadémián kezdte zeneszerzés tanszakon, ahol tanítványait magasfokú művészi igényességgel nevelte. Közöttük volt Szervánszky Endre, Járdányi Pál és Bárdos Lajos is. Nevük megemlékezésével beléptünk a XX. század második felébe.

... Hármuk közül **Bárdos Lajos** volt az, aki a magyar zenei élet meghatározója volt, különösen a kóruszene és a zeneoktatás terén? Aki igyekezett megvalósítani a gyakorlatban az „Éneklő Magyarország eszméjét.

... zeneszerzőként főleg kórusműveket, ezen belül is főleg egyházi zenét, és népdalfeldolgozásokat komponált, mint például az idézett „**Első népdalrapszódia**”.

Tudod-e, hogy

... **Farkas Ferenc** Nagykanizsán született, 1905-ben?

A XX. századi magyar zene meghatározó személyiségeként nemcsak zeneszerző, hanem zenepedagógus és karmester is volt

... A Zeneakadémián a zeneszerzés tanszak vezetője volt.

Egyik legtöbbet játszott műve a „**Régi magyar táncok**” című alkotása volt.

Tudod-e, hogy

Ligeti György a XX. század második felének egyik legnagyobb hatású zeneszerzője, a modern magyar zeneművészet kiemelkedő személyisége volt. Az 1956-os forradalom után elhagyta Magyarországot.

... Műveinek jellemzője, hogy sok bennük a jelentés nélküli szöveg

... *Idézett műve* dalciklus. A művet mezzoszopránra, szokatlan ütőhangszerekre és fúvóhangszerek együttesére írta. Címe:

Síppal, dobbal

Tudod-e, hogy

... **Kurtág György** - 1926-ban született a romániai Lugoson.

A nemzetközi zenei élet az egyik legjelentősebb kortárs zeneszerzőként tartja számon.

... Az 1973 és 1976 között komponált „**Játékok zongorára**” című művét a legismertebb művei között tartják számon. A négy füzetben található darabok a zongorázni tanuló növendékeket egyre nagyobb technikai nehézségek elé állítják, ők pedig egyre nagyobb lendülettel, tudással és kedvel játszik a Butáskodjunk együtt, Könyökös, Majomkodás című darabokat a többivel együtt.

Kurtág György Játékok című kötetéből a **Butáskodjunk együtt** című darab egy részletét idézzük.

Tudod-e, hogy

... **Petrovics Emil** zeneszerzőként, pedagógusként, és kulturális vezetőként is jelentős hatást gyakorolt a magyar zenei életre.

... több más mellett a Zeneművészei Főiskola zeneszerzés tanszakának vezetője volt, majd a magyar szerzői jogvédő hivatal elnöke lett. 1986 és 1990 között a Magyar Állami operaház igazgatója lett,

... Ismertek zeneszerzői munkásságának művei is.

Illusztrációként „**Játszik a szél**” című darabjának egy részlete hangzik el

Tudod- e, hogy

... **Szokolay Sándor** Kunágotán született 1931-ben, Tanulmányait Békéstarhoson kezdte a Kodály módszer alapján létrehozott Békéstarhosi zeneiskolában.

... Ifjú korában zenei tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán folytatta, később a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora lett. Kilenc operát komponált és zeneszerzőként a gyermekekre is gondolt. Erre utal idézett darabjának címe is:

Gyermekkvartett.

Tudod-e, hogy

... külföldön is híressé lett zeneszerző barátomról -

Eötvös Péter-ről - nagyon szívese beszélek. A barátság születésének története van. Az 1960-as – 70-es – 80-as években években „Zenekedvelő gyerekek klubja” címmel volt a Magyar Televízióban egy 266 egyórás műsorból álló sorozatom, amelynek első időszakában állandó zongorakísérője egy ismert zongoraművész volt egészen addig, amíg Péter nevű fia 14 éves korában kiemelkedő zongorajátéka révén a Zeneművészeti Főiskola növendéke lett és műsoromban felváltotta édesanyját. Péter később híres zeneszerző lett, operáival világsikert aratott. Az egyik operájának rövid részletével búcsúzunk ma egymástól.

A mű címe: **Paris dakar** (Pári dakar)